

1. Зарічанський О. Використання зарубіжного досвіду у процесі формування правової культури майбутніх правоохоронців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp4/vyhovanna/zarichanskij.pdf.

2. Руг М. Юридические предметы в программе обучения Высшей школы полиции, современное состояние, перспективы развития // Проблемы развития образования, юридической науки и практики : материалы Междунар. научно-практ. конф., посвященной 45-летию Академии МВД Республики Беларусь / под общ. ред. И.И. Басецкого. – Минск, 2003.

3. Зарубіжний досвід організації підготовки кадрів поліцейських систем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z809_page_69.html

Тарасенко Юлія Миколаївна

викладач кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ СЛІДЧИХ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Зважаючи на часте запозичення моделі американської системи функціонування правоохоронних органів та нагальну необхідність реформування, у тому числі і слідчих, в Україні, доцільно було б звернути увагу на підготовку та умови роботи їхніх колег зі Сполучених Штатів Америки. Зокрема, Андрій Савченко загострює увагу на тому, що за сучасних умов у Сполучених Штатах Америки досить успішно функціонує одна з найбільш складних за своєю структурою поліцейських систем, зокрема й щодо організації роботи слідчих, добору та підготовки таких кадрів [1].

Особливістю поліцейської системи Сполучених Штатів Америки є її децентралізація. Поліцейські структури штатів є незалежними від Федеральної поліції. Жорсткий ієрархічний зв'язок між ними відсутній. Наявні федеральні поліцейські органи, поліцейські органи штатів, поліцейські органи міст та селищ міського типу, приватна поліція. Взагалі, у Сполучених Штатах Америки діють майже 40 тисяч поліцейських органів різної компетенції.

Підготовкою майбутніх кадрів поліції займаються як державні навчальні заклади – Поліцейські академії, так і цивільні університети, оскільки перші поліцейські школи виникли на базі цивільних університетів.

Головна проблема здійснення управління підготовкою кадрів у Сполучених Штатах Америки полягає в децентралізованій системі та існуванні багатьох юрисдикцій, зокрема, муніципальної, окружної, штату та федеральної. У зв'язку з цим навчальні заклади знаходяться під управлінням відповідних органів, орієнтованих на обслуговування певних територій [2].

Для роботи слідчим у місцевому агентстві, агентстві штату чи федера-

льному агентстві, особі необхідно отримати диплом бакалавра зі спеціальної «кримінальне правосуддя» («criminal justice»)[2].

Під час навчання слідчих максимально залучаються досвідчені спеціалісти-практики. Студенти опановують: Конституцію Сполучених Штатів Америки; основні принципи права, якими вони будуть керуватися на практиці; аналізують практику судів різних інстанцій; особливу увагу звертають на криміналістику, кримінологію, методика розслідування кримінальних правопорушень; вивчають інші спеціальні дисципліни, розроблені для ефективної роботи слідства у Сполучених Штатах Америки.

Під час навчання майбутніх слідчих викладачі особливу увагу приділяють їхнім навикам роботи у команді. Американці вважають, що об'єднання зусиль декількох людей дозволяє швидко та якісно проводити досудове розслідування. Майбутні слідчі мають стати схильними до колегіальної роботи. В умовах дії команди викладачі вчать будувати відносини на засадах рівності кожного з учасників, чіткого розподілу обов'язків, партнерства та розумної конкуренції.

При здійсненні навчання майбутніх слідчих, органи державної влади та приватні структури активно фінансують матеріально-технічну базу університетів, академій та інститутів. У Сполучених Штатах Америки намагаються одразу застосовувати на практиці нові досягнення в науці та техніці. Студенти не страждають від нестачі необхідних приладів та спеціальних засобів під час навчання, що дуже позитивно впливає на рівень підготовки таких осіб на практичній роботі.

Особливо слід загострити увагу на практичній складовій підготовки слідчих. Під час навчання викладачі розробляють спеціальні сценарії скоєння кримінальних правопорушень. Обов'язково оформляють місце злочину, максимально наближене до реальності, залучають спеціальних акторів. Майбутні слідчі зобов'язані в умовах, найбільш наближених до їхньої практичної роботи, застосовувати свої знання, тим паче в команді. Основними задачами є: пошук доказів та відпрацювання методики їх збирання; визначення проведення необхідних експертиз, висунення слідчих версій, розробка та проведення слідчих розшукових та інших законних дій, направлених на визначення особи, котра вчинила злочин, та розкриття злочину. Викладачі тим часом спостерігають за своїми студентами через спеціальне обладнання з метою визначення помилок студентів та подальшої оцінки набутих навиків.

Під час всього навчання поліцейські кадри готуються діяти в умовах жорсткого контролю з боку спеціальних агентств, відповідальних за законність і гласність в роботі правоохоронних органів, виконавчих органів, судів, прокуратури, адвокатури, бюро присяжних. Це вимагає особливого професіоналізму, а також високих особистих моральних якостей [1].

В якості позитивного досвіду в системі професійної освіти можна відзначити також випуск спеціального бюлетеня з підготовки та перепідготовки співробітників правоохоронних органів. Бюлетень інформує про зміни у за-

конодавстві, про новели в методиці роботи, аналізує різні концепції розвитку поліції тощо [1].

Отже, оскільки Україна стала на шлях запозичення позитивного досвіду у розвинутих країн, то доцільно загострити увагу на:

- необхідності сучасного матеріально-технічного забезпечення для підготовки слідчих кадрів у вітчизняних вищих навчальних закладах;
- необхідності дослідження та впровадження в практику виховання навиків роботи слідчих у команді;
- необхідності збільшення та залучення до навчального процесу викладачів-практиків для підготовки слідчих; застосування методик практичного навчання через моделювання реальних життєвих ситуацій.

-
1. Савченко А. Система підготовки поліцейських у США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://police-reform.org/articles/sistema_pidgotovki_policejskih_u_ssha.
 2. Detective and Criminal Investigator Career and Salary Profile [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.floridatechonline.com/resources/criminal-justice/detective-and-criminal-investigator-career-and-salaryprofile/#sthash.UFqomkKn.dpuf>.

Дригула Олександр Васильович
здобувач кафедри адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ЗАХОДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ОБМЕЖЕННЯМ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН

Відповідно до частини четвертої статті 17 Конституції України забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом. При цьому, згідно з даною частиною, Збройні Сили України та інші військові формування ніким не можуть бути використані для обмеження прав і свобод громадян або з метою повалення конституційного ладу, усунення органів влади чи перешкодження їх діяльності.

На нашу думку, норму, передбачену ст. 17 Конституції України, необхідно розглядати спільно і в контексті положень частини четвертої ст. 5 Конституції, ст. 1 Закону “Про оборону України”, ч. 1 ст. 1 Закону “Про Збройні Сили України”, ст. 1 Закону «Про Національну гвардію України», актів міжнародного законодавства та актів законодавства, які регламентують діяльність Збройних Сил України та інших військових формувань, а саме:

- а) частина четверта ст. 5 Конституції України: “Ніхто не може узурпувати державну владу”. Виходячи із роз’яснень Конституційного Суду Украї-